

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W SKIERNIEWICACH**

96-100 Skierniewice, ul. Piłsudskiego 33, woj. łódzkie

Tel. Cen.: 468334600, 468334685. Fax 468333021. e-mail: psse.skierniewice@pis.gov.pl, www.psseskierniewice.pl

**Stan bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu skierniewickiego i miasta Skierniewice
w 2019 roku**

Skierniewice, 15 maja 2020 r.

niepodlega

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

Misją Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skierniewicach (PPIS), zgodnie ze stanem zaktualizowanym na dzień 31.12.2019 r., sprawuje nadzór bieżący nad 2275 placówkami, w tym podmiotami gospodarczymi, podmiotami leczniczymi, placówkami oświatowymi i innymi.

Sytuacja epidemiologiczna

Analiza zachorowalności na **choroby zakaźne** w 2019 r. nie wskazuje na występowanie szczególnych zagrożeń. Zarówno w mieście Skierniewice jak i na terenie powiatu skierniewickiego nie notowano zachorowań na dur brzuszny, czerwonkę, błonicę, nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis) oraz zakażeń meningokokowych. W przypadku większości rejestrowanych jednostek chorobowych dla miasta i powiatu współczynniki zapadalności są zbliżone do odpowiednich wskaźników województwa łódzkiego.

Natomiast odnotowano wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (żółtaczkę pokarmową): 2 przypadki w powiecie w porównaniu do braku przypadków zachorowań w roku 2018 r. Zanotowano również wzrost zachorowalności na WZW typu B (ogółem 6 przypadków, w tym 3 przypadki w mieście i 3 przypadki na terenie powiatu, natomiast w 2018 r. były to 4 przypadki, w tym u 1 mieszkańca powiatu skierniewickiego).

Liczba zdiagnozowanych przypadków zakażeń przewlekłych WZW typu C w bieżącym roku wynosiła 4, gdy rok wcześniej było 8 takich zakażeń. W następstwie wykonywanych badań serologicznych u dawców krwi, kobiet ciężarnych oraz osób ze styczości w 2019 roku wykryto 4 nosicieli wirusa HCV w porównaniu do 2 wykrytych przypadków w roku 2018. Wskazuje to na fakt, że rezerwuuar wirusa WZW typu C w populacji nadal istnieje.

Liczba **zatruc pokarmowych** w 2019 r. na terenie miasta i powiatu skierniewickiego była wyższa niż w roku poprzednim. Zatruciom uległo ogółem 46 osób (w 2018 było to 36 osób), spośród których 38 wymagało hospitalizacji. Przyczyną większości zatruc pokarmowych była bakteria *Clostridium difficile* (15 przypadków – miasto, 10 przypadków -powiat) w następnej kolejności *Salmonella* - 16 przypadków (8 przypadków miasto i 8 przypadków powiat), *Escherichia coli* (4 przypadki, w tym 1 przypadek w powiecie) i *Yersinia* (1 zachorowanie na terenie powiatu skierniewickiego).

Badania laboratoryjne wykonywane w roku 2019 w PSSE wykryły 17 nosicieli pałeczek *Salmonella*.

Liczba zakażeń jelitowych wywoływanych przez rotawirusy wzrosła z 28 w 2018 r. do 86 przypadków w roku 2019 (45 przypadków miasto i 41 przypadków powiat). Zakażenia dotyczyły głównie dzieci (81 osób) i w niewielkim stopniu dorosłych (5 osób). Wszystkie osoby chore wymagały hospitalizacji.

Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że w roku 2019 podobnie jak w latach poprzednich nie rejestrowano zatruc spowodowanych przez żywnie zbiorowe i zakłady produkujące lub dystrybuujące żywność. Zarejestrowano jedno zbiorowe zatrucie obejmujące zachorowanie w środowisku domowym u dwóch dorosłych osób.

Zachorowalność na boreliozę wywołaną krętkiem *Borrelia* kształtowała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym (rok 2018 - 31 przypadków). W 2019 r. zarejestrowano łącznie 34 przypadki boreliozy w tym 1 przypadek neuroboreliozy. Zakażenia zdiagnozowano w przeważającej większości u osób dorosłych. Analiza wywiadów epidemiologicznych i dokumentacji wskazuje, że większość osób zakażonych była narażona na

kontakt z kleszczami na terenie ogrodów działkowych i kompleksów leśnych w powiecie skierniewickim.

W roku 2019 r. po raz pierwszy od kilku lat odnotowano 4 nowe przypadki **zakażenia wirusem HIV** (3 przypadki – miasto, 1 przypadek powiat).

Choroby wieku dziecięcego.

W 2019 r. nastąpił wzrost zachorowań na ospę wietrzną (z 154 w roku 2018 do 283 w roku 2019). Odnotowano 2 przypadki zachorowań na świnkę (1 przypadek miasto, 1 przypadek powiat). Na terenie miasta i powiatu do chwili obecnej nie odnotowano zachorowania ani podejrzenia zachorowania na odrę.

Wzrosła również liczba zachorowań na płonicę (szkarlatynę) z 21 przypadków w 2018 roku do 26 przypadków w roku 2019.

Dostrzegalnym zagrożeniem epidemiologicznym ostatnich lat jest **gruźlica**. Corocznie rejestrowanych jest kilka nowych zachorowań. W 2019 roku odnotowano 10 przypadków gruźlicy płuc (w tym 4 przypadki gruźlicy prątkującej), z czego 6 przypadków w powiecie. Wszystkie osoby zakażone oraz pozostające z nimi w styczności zostały skierowane pod nadzór lekarski do odpowiednich placówek służby zdrowia. Ponadto w związku z przypadkiem zachorowania na gruźlicę płuc prątkującą jednej z uczennic szkoły zlokalizowanej na terenie miasta Skierniewice oprócz standardowo podejmowanych działań prowadzonych przez inspekcję sanitarną w przypadku kontaktu z osobą chorą na gruźlicę płuc (tj. skierowanie pod nadzór wszystkich osób ze styczności w celu wykonania rtg płuc) podjęto również następujące czynności:

- zorganizowano na terenie szkoły spotkanie edukacyjno-informacyjne z rodzicami, uczniami, nauczycielami oraz pozostałymi pracownikami szkoły, w którym uczestniczyła dr n. med. Anna Pankowska - konsultant wojewódzki w dziedzinie chorób płuc dzieci dla województwa łódzkiego;
- zorganizowano pięć spotkań na terenie szkoły, podczas których przeprowadzono akcję profilaktyczną (tj. założono próby tuberkulinowe niepełnoletnim uczniom). Akcja została zrealizowana przez personel medyczny oddelegowany z Wojewódzkiego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi.

W 2019 r. zarejestrowano 7586 przypadków podejrzeń grypy i zachorowań grypopodobnych (dzieci - 2671, dorośli - 4915, hospitalizowanych 41) i był to niewielki spadek zachorowań w stosunku do roku poprzedniego.

Ocena realizacji szczepień ochronnych. W dalszym ciągu wyszczepialność na nadzorowanym terenie jest wysoka pomimo ewidentnych wpływów ruchów antyszczepionkowych w całej Polsce. W stosunku do osób uchylających się od obowiązku szczepień podejmowane są działania przewidziane przepisami prawnymi. W ciągu całego 2019 r. sytuacja taka dotyczyła 54 dzieci, a działania prowadzone są wobec 62 rodziców. W związku z podjętymi działaniami w 2019 roku 13 dzieci poddano obowiązkowym szczepieniom ochronnym, u 15 dokonano odroczenia szczepień ochronnych ze względu na stan zdrowia lub w związku z oczekiwaniem na wyniki badań specjalistycznych, natomiast u 7 dzieci (w tym przypadku 9 rodziców) nałożono grzywnę pieniężną w kwocie 500 lub 1000 zł na łączną sumę 7500 zł. Obecnie wśród rodziców i prawnych opiekunów dzieci uchylających się od poddania małoletnich szczepieniom ochronnym jest 29 osób. Z tego powodu nieobjętych szczepieniami jest 24 dzieci.

Z bezpieczeństwem epidemiologicznym wiążą się **warunki sanitarne panujące w zakładach służby zdrowia**. Placówki lecznictwa otwartego zorganizowane są w zasadzie prawidłowo i spełniają obowiązujące wymogi sanitarno-epidemiologiczne. Prace na rzecz poprawy warunków technicznych polegały na wykonywaniu niezbędnych napraw i odnawiania niektórych pomieszczeń. Jedyny podmiot leczniczy o charakterze zamkniętym -Wojewódzki Szpital Zespolony- boryka się z licznymi trudnościami, co ma odzwierciedlenie w ciężących

na nim decyzjach administracyjnych w zakresie poprawy stanu sanitarno-technicznego. I tak, do wykonania wciąż pozostają decyzje dotyczące: Oddziału Ortopedyczno-Urazowego, Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego i Oddziału Chorób Wewnętrznych I. Dużym utrudnieniem są trwające prace w nowym bloku operacyjnym.

Natomiast wymagane reżimy sanitarne, mające na celu przeciwdziałanie szerzeniu zakażeń są realizowane i przestrzegane, zgodnie z obowiązującymi normatywami. Postępowanie z odpadami medycznymi na terenie powiatu odpowiada formalnym wymaganiom regulowanym ustawą o odpadach. Odbierane są one przez wyspecjalizowane zakłady (spoza powiatu) i poddawane utylizacji termicznej. Pranie bielizny szpitalnej odbywa się również poza terenem miasta i powiatu.

Higiena środowiska (komunalna)

Nadzorowanymi dziedzinami o potencjalnie największym możliwym negatywnym wpływie na zdrowie ludzi była jakość wody do spożycia, wody na pływalni, wody w kąpielisku, warunki czystościowe i sanitarno-techniczne świadczenia usług zdrowotnych, w tym postępowanie z odpadami medycznymi, oraz warunki świadczenia usług fryzjerskich i kosmetycznych, w tym tatuażu. Kontynuowano kontrole obiektów użyteczności publicznej związanych z kulturą, wypoczynkiem i transportem osób. Ważną i trudną dziedziną było rozpatrywanie interwencji od mieszkańców poruszających zdrowotne aspekty pobytu w lokalach mieszkalnych i uciążliwości środowiskowych.

Prowadzony w sekcji wykaz liczy 399 obiektów.

W największym **wodociągu** komunalnym, z ujęciem i stacją uzdatniania w Skierniewicach w miesiącu lipcu wystąpiły ograniczenia w dostawie wody dla odbiorców, pojawiły się interwencje ze strony mieszkańców dotyczące niewłaściwego smaku i zapachu wody, wystąpiło krótkotrwałe zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody (ogólna liczba mikroorganizmów na agarze w 22°C po 72 h wyniosła powyżej 300 jednostek tworzących kolonię - j.t.k.) w jednym z punktów zgodności na sieci. Przez większą część roku wodociąg produkował wodę dobrej jakości. Na obszarach wiejskich, poza fragmentem objętym siecią wodociągu skierniewickiego, funkcjonowało dostarczając odbiorcom domowym 30 mniejszych wodociągów oraz było nadzorowanych 9 obiektów zaopatrujących obiekty użyteczności publicznej lub zakłady branży żywnościowej. Wodociągi nie były unieruchamiane. W jednym przypadku wydano decyzję warunkowej przydatności wody ze względu na przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów powyżej 300 j.t.k. Zalecono spożywanie wody po przegotowaniu (wodociąg w Płyćwi).

W I półroczu 2019 r. w wodzie **pływalni NAWA** w Skierniewicach występowały okresowe przekroczenia dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa* - ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C/48h, *Legionella* sp.- mętność, chloroform, chlor wolny, chlor związany, utlenialność.

Bakteria *Legionella* sp. była czynnikiem, który w istotny sposób zwiększał ryzyko zakażenia użytkowników pływalni. Bakteria ta wystąpiła w miesiącu kwietniu br. w badaniu zarówno w kontroli wewnętrznej, jak i w 3 próbach pobranych do badań w ramach kontroli urzędowej. Z uwagi na wysokie wartości przekroczeń, PPIS w Skierniewicach, wydał decyzję zamykającą obie niecki basenowe (30.04.2019r.). Po przeprowadzeniu natychmiastowych zabiegów czyszczenia i dezynfekcji oraz przedstawieniu pozytywnych wyników badań wydana została decyzja stwierdzająca wygaśnięcie decyzji zamykającej (10.05.2019 r.).

Mając na uwadze powyższe wyniki badań zarządzający pływalnią w miesiącu czerwcu przystąpił do gruntownych prac modernizacyjnych:

- wymienione zostały wszystkie rury metalowe zarówno w obiegu niecki małej jak i dużej, zastąpiono je rurami plastikowymi,
- w celu poprawy procesu dezynfekcji, w systemie obu cyrkulacji zamontowano lampy UV,
- przeprowadzono czyszczenie i dezynfekcję obu niecek basenowych oraz przelewów.

W II półroczu br. woda na pływalni odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Kąpielisko nad Zalewem Zadębie w obecnym sezonie kąpieliskowym funkcjonowało już z nową infrastrukturą, co w znacznym stopniu przyczyniło się do poprawy jakości wypoczynku osób kąpiących się. Nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów wody zarówno w kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej. Komunikaty o możliwości kąpieli na kąpielisku wydawano po każdorazowym badaniu próbek. Przekazywano je na bieżąco organizatorowi, władzom samorządowym i umieszczano w ogólnopolskim Serwisie Kąpieliskowym. Woda pod względem parametrów mikrobiologicznych w ocenie czteroletniej 2015-2019 uzyskała wynik „jakość doskonała”.

Stan sanitarno-techniczny budynków szpitala oraz przychodni i poradni ambulatoryjnych oceniany był jako dobry. Problemem jest **brak awaryjnego ujęcia wody w szpitalu**. Nie było zastrzeżeń do postępowania z odpadami medycznymi.

W 2019 r. nie zanotowano znaczących uchybień w zakresie bezpieczeństwa korzystania z **usług noclegowych**. Warunki ocenia się pozytywnie - przy uwzględnieniu znacznych różnic w standardach oferowanych usług.

Toalety publiczne, transport osobowy (stacje, dworce, autobusy), obiekty sportowe, obiekty kultury są systematycznie kontrolowane. W stosunku do tej grupy obiektów zaleceń nie wydawano.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej – warunki wykonywania tego rodzaju usług ocenia się pozytywnie. We wszystkich zakładach stosuje się środki dezynfekcyjne do narzędzi, a w gabinetach kosmetycznych także do rąk. W kosmetyce prowadzi się również sterylizację narzędzi.

W zakładach wykonujących zabiegi naruszające ciągłość skóry wdrożone są procedury zabezpieczenia przeciwepidemicznego. Wydawane zalecenia są na bieżąco realizowane.

Interwencje od mieszkańców. Ogółem wpłynęło 28 interwencji/wniosek (pisemnie, drogą elektroniczną, telefonicznie) o podjęcie czynności związanych, zdaniem autorów, z zakresem działania pionu higieny środowiska. Dotyczyły one np. stanu mieszkań (np. obecności szkodliwych owadów, niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń), uciążliwości zapachowych (pochodzących np. od ścieków, gołębi, śniętych ryb, itp.). Trzy interwencje dotyczyły niewłaściwej jakości wody (2 zasadne i 1 niezasadna).

Dwie sprawy pozostały bez rozpatrzenia (otrzymano do wiadomości), jedną sprawę przekazano do rozpatrzenia wg kompetencji.

W stosunku do pozostałych spraw prowadzono postępowania. Ogółem po 19 kontrolach wydawano zalecenia poprawy oraz 2 decyzje umarzające postępowanie.

Higiena Pracy

Jednym z celów działania w obszarze stanu sanitarnego środowiska pracy były kontrole przestrzegania przepisów mających na celu eliminowanie czynników chorobowych na stanowiskach pracy i przeciwdziałanie chorobom zawodowym. Nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Pracy objęte są 324 zakłady.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego kładziono duży nacisk na działanie edukacyjno-doradcze i zgodnie z tym przekazywano istotne informacje dotyczące m.in. cytostatyków oraz niebezpiecznych substancji chemicznych, czy też problemu dopalaczy w zakładach pracy.

W 2019 r. po przeprowadzeniu 209 kontroli stwierdzono m.in.:

- **W 12 zakładach ponadnormatywny poziom hałasu, drgań miejscowych działających na ręce oraz zapylenia**. Główną przyczyną tego stanu są procesy technologiczne, co uniemożliwia obniżenie poziomów do wartości dopuszczalnych. Na tych stanowiskach stosuje się środki ochrony indywidualnej.

- W 7 zakładach występowały czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Ponadto zgodnie z zadaniami nałożonymi ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) prowadzono kontrolę zakładów i firm stosujących i wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny niebezpieczne, w tym prekursory narkotyków, środki biobójcze i ochrony roślin. W tym zakresie przeprowadzono 52 kontrole w wybranych podmiotach gospodarczych (w ewidencji 119). Nie stwierdzono uchybień.

Ogółem wydano decyzjami administracyjnymi 12 nakazów. Podjęte działania i wydane nakazy zobowiązywały pracodawców do poprawy zastanych warunków pracy.

W 2019 roku prowadzono 8 postępowań administracyjnych w sprawie **chorób zawodowych** oraz 8 dochodzeń na wniosek innych Państwowych Stacji Sanitarно- Epidemiologicznych (PSSE). Wydano 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (1 dot. boreliozy, 2 – cieśni nadgarstka) oraz 3 decyzje negatywne (borelioza). Trzy są w trakcie procedowania.

Działania wynikające z ustaw o PIS i **przeciwdziałaniu narkomanii**, dotyczące wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, polegały m. in. na:

1. współpracy Policji i PPIS podczas akcji prowadzonych na terenie Skierniewic w lutym i we wrześniu, podczas których nie stwierdzono obecności „dopalaczy” w punktach handlowych,
2. prowadzeniu systematycznego monitoringu rynku dopalaczowego,
3. współpracy z Centralnym Biurem Śledczym w sprawie dot. punktu kontrolowanego przez pracowników HP w Skierniewicach w latach poprzednich,
4. współpracy z Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, prowadząc sześć prelekcji na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz udział w dwóch debatach organizowanych przez Policję dla młodzieży. W 2019 r. na terenie podległym PSSE w Skierniewicach nie notowano przypadków wprowadzania do obrotu ww. środków. Nie otrzymano zgłoszeń ani o podejrzeniu zatrucia „dopalaczami” ani o zgonach w wyniku przedawkowania. Od czerwca 2018 r. zgłaszanie takich przypadków jest obligatoryjne.

Higiena dzieci i młodzieży.

Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach systemu oświaty i wypoczynku nadzorowano w 112 obiektach stałych i 59 placówkach wypoczynku. Nie stwierdzono **placówek oświatowo-wychowawczych** działających w budynkach nieprzystosowanych. Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze posiadają kanalizację i zaopatrują się w wodę z wodociągów sieciowych. Dzieci i młodzież na terenie miasta i powiatu skierniewickiego w placówkach oświatowo-wychowawczych mają dostęp do ciepłej wody i korzystają z ustępów zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych. Wszystkim zapewniono środki do utrzymania higieny osobistej: papier toaletowy, mydło w płynie oraz ręczniki papierowe do rąk lub suszarki.

Niezadawalający stan techniczny dotyczący prac stanowiących bieżącą konserwację stwierdzono w 7 placówkach. W związku z tym wydano 3 decyzje zmieniające termin i 4 zalecenia.

Stan techniczny i sanitarny w placówkach oświatowych sukcesywnie ulega polepszeniu, co ma znaczący wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa i poprawę warunków higieny oraz kształtowanie prawidłowych nawyków wśród dzieci i młodzieży.

W 2019 roku poprawie uległy warunki bezpieczeństwa i higieny w 9 placówkach (2 miejskich i 7 gminnych). Remont generalny budynku istniejącego i rozbudowę szkoły przeprowadzono w Kowiesach. Punkt Przedszkolny i Oddział Przedszkolny w Miedniewicach, Punkt Przedszkolny w Wysokienicach, Oddział Przedszkolny w Dąbrowicach zostały

przeniesione do nowych, wyremontowanych pomieszczeń. W Centrum Nauki i Biznesu Żak Sp. z o.o. utworzono nową pracownię. Wyegzekwowano wykonanie zaleceń pokontrolnych w 3 placówkach.

W żadnej z **placówek wypoczynku** dzieci i młodzieży nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa, porządku i czystości. Prowadzono prawidłową gospodarkę odpadami stałymi i ściekami. Wszystkie obiekty skontrolowano przynajmniej jeden raz podczas trwania sezonu.

Higiena żywności i żywienia

Sytuacja w obszarze bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności na nadzorowanym przez PPIS w Skierniewicach terenie w bieżącym roku jest zadawalająca, co stwierdzano podczas większości kontroli sanitarnych. Wykonano 566 kontroli (zaplanowano 310), w tym podjęto 39 spraw interwencyjnych w ramach rozpatrywanych skarg konsumentów. Nadzorem dotychczas objęto 1677 (w 2018 r. - 1595) zakładów żywnościowo - żywieniowych, w tym 794 produkcji żywności, 217 żywienia zbiorowego, 666 obrotu żywnością oraz 15 zakładów z materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością i 9 zakładów obrotu kosmetykami.

W trakcie kontroli sanitarnych (planowych i akcyjnych) w **obiekтах branży żywnościowej na terenie miasta i powiatu skierniewickiego** tj. restauracjach, lodziarniach, ciastkarniach, Punktach Małej Gastronomii, hurtowniach, sklepach spożywczych, zwracano szczególną uwagę na warunki techniczne i higieniczne podczas produkcji i obrotu żywnością, w tym produkcji potraw oraz formę jej sprzedaży, warunki przechowywania, śledzenia drogi produktu, oznakowanie wyrobów gotowych.

Aktywnie **uczestniczono w:**

- akcji wzmożonego nadzoru nad zakładami obrotu żywnością pochodzenia zwierzęcego w związku z zagrożeniem ASF (**afrykański pomór świń**) w ramach wspólnych działań z Inspekcją Weterynaryjną,
- akcji kontroli placówek **letniego i zimowego wypoczynku w zakresie żywienia dzieci i młodzieży** na zorganizowanych obozach harcerskich i koloniach na terenie powiatu,
- kontrolach **podmiotów prowadzących produkcję pierwotną pochodzenia roślinnego (rolnicy)** zaplanowanych do kontroli w okresie zbiorów i dystrybucji owoców i warzyw świeżych, głównie w obszarze owoców miękkich,
- odbiorach zakładów branży żywnościowej,
- **interwencjach dot. wycofania produktów żywnościowych oraz wyrobów do kontaktu z żywnością** w ramach systemu wczesnego ostrzegania RASFF (Krajowy System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności) i kosmetyków RAPEX (Wspólnotowy System Szybkiej Informacji dot. Produktów Kosmetycznych),
- **ocenie importowanych środków spożywczych pochodzących z krajów trzecich.** Dotychczas wydano 28 świadectw dopuszczenia do obrotu produktów żywnościowych pochodzących z krajów trzecich oraz 3 dokumenty CED (Wspólnotowy Dokument Wejścia) dla orzechów laskowych pochodzących z Turcji i 3 świadectwa dla eksportowanych produktów mrożonych do Ukrainy. Ponadto oceniono 7 suplementów diety eksportowanych do Libii, Jordanii i Iraku i wystawiono na tę okoliczność 5 certyfikatów wolnej sprzedaży (FREE SALE CERTIFICATE) i (HEALTH CERTIFICATE). Przedmiotowe produkty nie były kwestionowane.

W trosce o zdrowie konsumenta **zbadano laboratoryjnie i oceniono** ogółem 345 próbek żywności, materiałów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków. Zakwestionowano ogółem 3 próbki produktów żywnościowych (surówka z białej kapusty z uwagi na zawyżoną zawartość substancji słodzących, schab bez kości z uwagi na stwierdzoną obecność Salmonella Spp., rodzynki sułtańskie z uwagi na niewłaściwe oznakowanie produktu). W związku z tym

sporządzono **2 powiadomienia w ramach systemu RASFF** i przesłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi oraz w 1 przypadku niewłaściwego znakowania sprawę przesłano pismem do organu nadzorującego producenta.

W przypadkach **stwierdzenia zaniedbań sanitarno-higienicznych** dot. głównie nie zachowanego stanu sanitarnego w zakładzie, oferowania do sprzedaży przeterminowanych produktów, niewłaściwych warunków przechowywania żywności, nieprzestrzegania parametrów higieny procesu produkcji lodów, nieprzestrzegania zapisów systemu HACCP (analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli), na właścicieli obiektów nałożono 29 mandatów karnych na łączną kwotę 7150,00 zł., w tym w ramach rozpatrywania skarg (10 skarg - 2050 zł). W zakładach o niewłaściwym stanie technicznym wydano:

- 33 decyzje administracyjne, w tym 11 zobowiązujących do poprawy stanu sanitarno – technicznego,
- 76 decyzji finansowych, w tym w ramach granicznej kontroli - 27,
- 98 decyzji zatwierdzających, w tym warunkowego zatwierdzenia -14.

Oświata zdrowotna i promocja zdrowia.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia prowadzona była na szeroką skalę poprzez aktywizację środowiska szkolnego i społeczności lokalnej. Działania miały na celu upowszechnianie wiedzy wpływającej na ograniczanie bądź eliminację czynników, które szkodzą zdrowiu poprzez modelowanie postaw na rzecz zdrowia, promowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Realizowane działania dotyczyły m.in.:

- profilaktyki palenia tytoniu i e-papierosów,
- profilaktyki używania narkotyków, w tym środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- profilaktyki zakażeń HIV i zachorowań na AIDS,
- profilaktyki chorób nowotworowych,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- promocji szczepień ochronnych,
- promocji zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania.

Działania kierowane **do dzieci i młodzieży** opierały się na szerokiej współpracy z przedszkolami i szkołami, polegały na realizacji kampanii i programów edukacyjnych w tych placówkach.

Działania kierowane **do ogółu społeczeństwa** naszego powiatu realizowano podczas wydarzeń lokalnych, organizując stoiska oświatowe (Piknik Mundurowy; Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw; impreza dot. profilaktyki raka piersi). W ramach promocji szczepień ochronnych zorganizowano ogólnie dostępną wystawę. Treści z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przekazywano również za pomocą środków masowego przekazu tj. radio, lokalna prasa, strona internetowa PSSE w Skierniewicach, profil w mediach społecznościowych (Facebook).

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Korzystny wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego miasta i powiatu skierniewickiego ma realizacja zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. W ramach tych czynności zrealizowano w 2019 r. do chwili obecnej:

Dla **inwestycji** należących do kategorii mogących znacząco oddziaływać na środowisko, **dla których sporządzenie raportu może być wymagane**, uzgodniono warunki realizacji w 3 przypadkach. Oceniano między innymi potencjalne zagrożenia ponadnormatywną emisją hałasu, wpływem substancji złownych na zdrowie ludzi.

Wydano 26 opinii co do **potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko**. W głównej mierze opinie te dotyczyły inwestycji polegających na budowie i rozbudowie gminnych dróg, budowie, rozbudowie obiektów przemysłowych i obiektów inwentarskich (hodowli zwierząt).

W ramach **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**, dotyczącej uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko - dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wydano 22 opinii.

Wydano 29 opinii dotyczących **projektów planów zagospodarowania przestrzennego**, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Uzgodniono 16 dokumentacji projektowych.

Uczestniczono w 43 oględzinach obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania oraz obiektów będących pod nadzorem bieżącym inspekcji sanitarnej.

Oddział Laboratoryjny

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skierniewicach działa Oddział Laboratoryjny w ramach zintegrowanej bazy laboratoryjnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. Łódzkiego. OL wykonuje badania dla potrzeb inspekcji sanitarnej woj. łódzkiego, głównie dla powiatów: skierniewickiego, łowickiego, łęczyckiego, kutnowskiego oraz rawskiego.

Zgodnie z normą PN-EN ISO/IEC 17025:2018-2 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” ma wdrożony System Zarządzania, co roku potwierdzany oceną Polskiego Centrum Akredytacji, które jako jednostka certyfikująca 25.10.2004 r. nadało Oddziałowi Laboratoryjnemu Certyfikat Akredytacji AB 540, z terminem ważności do 24.10.2020 r.

W 2019 roku przebadano **12227** próbek i tylko w **3,1 %** przebadanych próbek/stanowisk pracy **stwierdzono niespełnienie wymagań** określonych w przepisach prawnych lub występowanie czynnika chorobotwórczego w próbkach diagnostycznych materiału pobranego od ludzi.

RODZAJ BADANIA	ILOŚĆ ZBADANYCH PRÓBEK	ILOŚĆ OZNACZEŃ
Badania żywności	1136	7908
Badania produktów kosmetycznych	46	338
Badania wody do spożycia przez ludzi/wody z kąpielisk i basenów	1279	12524
Badania epidemiologiczne i diagnostyczne	8220	18244
Badania w środowisku pracy	1490	624
Ogółem	12227	39848

Biorąc pod uwagę powyższe, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skierniewicach stwierdza, że stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu skierniewickiego i miasta Skierniewice w 2019 roku można uznać za zadowalający.